

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1924.

Andra kammaren.

Nr 7.

Fredagen den 1 februari.

Kl. 3.30 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr förste vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 26 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Wohlin* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig följande på kammarens bord liggande motioner; och hänvisades därvid

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionen nr 331, av herr *Johansson* i Krokstorp *m. fl.*;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionerna:

nr 332, av herr *Andersson* i Storegården *m. fl.*; och

nr 333, av herr *Spångberg m. fl.*

Vid härpå skedd föredragning av motionen nr 334, av herr *Spångberg m. fl.*, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om beredande av kapital åt samfälliga jordbruk yttrade

Ang. motionen nr 334 inom andra kammaren.

Herr förste vice talmannen: Då denna motion avser ett ämne, som tillhör ständigt utskotts behandling, och då motionen icke väckts inom tio dagar från riksdagens öppnande, finner jag mig, på grund av bestämmelserna i 55 § riksdagsordningen, förhindrad framställa proposition på remiss av motionen.

Härefter anförde

Herr **Molander**: Herr förste vice talman! Det lär ju tidigare ha varit praxis i andra kammaren, att alla motioner, som gått ut på skrivelseförslag och utredningar, remitterats till utskott, änskönt de väckts efter utgången av den i grundlagen föreskrivna tiden av tio dagar. Herr *Sjölander* har ju också i år väckt motion med yrkande av ungefär samma innehåll som det av herr *Spångberg* i förevarande motion framställda. Det är möjligt, att det yrkande, som framställdes i herr *Spångbergs* motion, är något mera konkretiserat än det yr-

Ang. motionen nr 334 inom andra kammaren.

(Forts.)

kande, som gjorts av herr Sjölander, men därför är det icke sagt, att dessa båda motioner böra behandlas på olika sätt. Om kammaren skulle bifalla talmannens hemställan, skulle detta innebära ett frångående av den praxis, som tidigare tillämpats av kammaren. Jag tager mig alltså friheten att yrka, att motionen måtte remitteras.

Herr andre vice talmannen **Nilsson**: Herr förste vice talman! Därest här föreliggande motion väckts i vederbörlig tid, d. v. s. inom tio dagar från riksdagens öppnande skulle den givetvis remitterats till jordbruksutskottet. Nu har den emellertid väckts först efter utgången av den föreskrivna tiden, och vid sådant förhållande torde för kammaren icke återstå annat än att godkänna talmannens remissvägran. Jag hemställer att kammaren måtte ansluta sig till herr talmannens nu uttalade uppfattning.

Sedan överläggningen angående herr förste vice talmannens vägran att framställa proposition på remiss till utskott av ifrågavarande motion härmed förklarats avslutad, gav herr förste vice talmannen propositioner på 1:o) att kammaren måtte godkänna herr förste vice talmannens propositionsvägran och 2:o) att kammaren måtte besluta yrka, att proposition å motionens remitterande till utskott skulle framställas; och fann herr förste vice talmannen den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Då votering emellertid begärdes, blev nu uppsatt, justerad och anslagen en så lydande omröstningsproposition:

Den, som vill, att kammaren godkänner herr förste vice talmannens vägran att framställa proposition på remiss till utskott av herr Spångbergs m. fl. ifrågavarande motion nr 334, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har kammaren yrkat, att proposition på motionens remitterande till utskott skall framställas.

Voteringen utvisade 62 ja mot 41 nej, vadan kammaren godkänt herr förste vice talmannens propositionsvägran.

Ang. återtagande av en motion.

Härpå föredrogs motionen nr 335, av herr *Lithander*, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utvidgad lagstiftning mot illojal konkurrens; och begärdes ordet därvid av

Herr **Lithander**, som yttrade: Herr förste vice talman! Det har varit mångårig praxis i denna kammare, att motioner med yrkanden, analoga med nu föreliggande motions, remitterats till tillfälligt utskott. Jag har i dag underrättats om, att talmanskonferensen för någon tid sedan beslutat, att denna praxis skulle upphöra. Jag har ingenting att erinra mot det sålunda av talmanskonferensen fattade beslutet, ty genom detsamma göras i ifrågavarande hänseende förhållandena likartade i andra och i första kammaren, där sedan länge den praxis rätt, som det nu är meningen att införa jämväl i denna kammare. Vad jag här vill framhålla, är endast, att för en motionär ställer det sig givetvis mycket ogynnsamt, när ett meddelande om införande av en dylik ny praxis kommer först vi den tidpunkt, då det är omöjligt för honom att, som måhända annars varit möjligt, lämna in sin motion till ett ständigt utskott. Jag vill därför ge uttryck åt den uppfattningen, att det varit önskvärt, att kammarens leda-

möter tidigare fått kännedom om talmanskonferensens beslut. Jag tror visserligen icke, att det direkt åligger talmanskonferensen att lämna meddelanden av ifrågavarande art, men i alla fall tycker jag, att det, när man nu avviker från en så mångårig praxis som den av kammaren hittills tillämpade, varit önskvärt, att i god tid lämna underrättelse därom. Vid det förhållandet att talmanskonferensen fattat ett sådant beslut som det ovan berörda kan jag icke annat än lojalt böja mig för beslutet ifråga, och på den grund, herr förste vice talman, ber jag att få återkalla min motion. Jag får försöka att på annat vis bringa dess innehåll till regeringens kunskap och om möjligt intressera vederbörande statsråd för att föra fram den synnerligen viktiga fråga, som varit föremål för motionen.

Ang. återtagande av en motion.
(Forts.)

Vidare anförde

Herr **Vennerström**: Herr förste vice talman! Då herr Lithander nyss återtagit sin motion och lojalt böjt sig för talmanskonferensens beslut, har jag själfallet icke något yrkande att göra, men jag vill för min personliga del bestämt understryka den lilla protest, herr Lithander nedlade mot att den nya praxis, som man nu vill införa, icke förut blivit för kammaren tillkännagiven. Som här riksdagsmännens motionsrätt uppenbarligen i någon mån begränsats, hade det varit önskvärt, att talmanskonferensen på förhand antingen offentligen eller, i varje fall under hand låtit det komma till kammarledamöternas kännedom, att en ny praxis skulle inaugureras.

Häruti instämde herr *Sävström*.

Vidare yttrades ej. Den av herr Lithander gjorda anhållan blev av kammaren bifallen.

Slutligen föredrogos övriga på bordet liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna nr 336 och 337, av herr *Knutsson m. fl.*;

till kammarens första tillfälliga utskott motionen nr 338, av fru *Thüring*;

till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 339, av herr *Rydén*;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionen nr 340, av herr *Johansson* i Bro;

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 341, av herr *Hage*;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionen nr 342, av herr *Sjölander*;

till kammarens första tillfälliga utskott motionen nr 343, av herrar *Karlsson* i Grängesberg och *Dahlén*;

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionen nr 344, av herr *Vennerström m. fl.*; och

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 345, av herr *Olsson* i Golvvasta.

§ 4.

Föredrogos, men bordlades åter bevillningsutskottets betänkanden nr 1 och 2 samt bankoutskottets utlåtande nr 4.

§ 5.

Härefter föredrogs lagutskottens memorial, nr 1, i anledning av remiss från första kammaren av en utav herrar Tjällgren och Bondeson väckt motion.

Kammaren biföll utskottens hemställan med förklarande att motionen vore av beskaffenhet att tillhöra jordbruksutskottets handläggning.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; och

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 12, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; och

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av två till Hanekinds häradabor anslagna, i Kärna socken belägna lägenheter.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr <i>Branting</i>	under 14 dagar fr. o. m. den 2 febr.
» <i>Carlström</i> i Helgagård	» 8 » » 2 »
» <i>Aarnseth</i>	» 5 » » 4 »
» <i>Persson</i> i Fritorp	» 3 » » 5 » och
» <i>Winkler</i>	» 9 » » 2 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4,5 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 2 februari.

Kl. 3.30 e. m.

§ 1.

Herr statsrådet *Ekeberg* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 23, med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 20 maj 1921 angående förbud i vissa fall för bolag och ekonomisk förening att förvärva fast egendom.

Denna proposition bordlades.

§ 2.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 22, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift.

§ 3.

Vidare föredrogs, men bordlades åter första lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2 samt jordbruksutskottets utlåtanden nr 2—4.

§ 4.

Vid härpå skedd föredragning av statsutskottets utlåtande, nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare biföll kammaren vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

§ 5.

Härefter föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 1, i anledning av väckt motion om tillägg till fjärde stycket av 5 § i förordningen med tulltaxa för inkommande varor; och begärdes ordet därvid av

Herr **Lithander**, som yttrade: Herr talman! Det har vid behandlingen av denna fråga icke rätt den ringaste meningsskiljaktighet inom bevillningsutskottet, utan utskottet har enhälligt tillstyrkt förslaget. Man har emellertid fäst uppmärksamheten på, att det inte föreligger några särskilda direktiv för generaltullstyrelsen att gå efter, och det torde väl vara ofrånkomligt, att sådana böra finnas. Därför hemställer jag, herr talman, att få yrka återremiss på betänkandet, för att på så vis få förslaget kompletterat. Samma yrkande framställs i första kammaren.

Med bifall till den av herr Lithander sålunda gjorda hemställan beslöt kammaren att återförvisa ifrågavarande ärende till utskottet för ny behandling.

§ 6.

Föredrogos vart för sig:

bevillningsutskottets betänkande, nr 2, i anledning av väckt motion om ändring i förordningen angående stämpelavgiften; och

bankoutskottets utlåtande, nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående upphävande av danska och norska skiljemyns giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.

Kammaren biföll vad utskotten i nämnda betänkande och utlåtande hemställt.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Olsson</i> i Mellerud	under 4 dagar fr. o. m. den 3 febr.				
> <i>Starbäck</i>	> 3	>	>	> 3	> och
> <i>Ödström</i>	> 3	>	>	> 4	>

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,45 e. m.

In fidem
Per Cronvall.